

Δος μου ενα θελος με δοκιμασιμενη αι-
χμη,

δος μου ενα θελος βουτηγμενο σε φαρ-
μακι γκορε !

Ω θελος δηλητηριασιμενο !

57

Η κορη του αντρα μου ειναι πεθαμενη,
Σηκω να σε θυξαξω.

Το γαλα δε θα χαλαστει.

Κορη του Νταοσεμπ, κορη μου,
σηκω, να σε φιλησω.

58

Κοιταξε, κοιτα, Συγτροφε !

Καθως σταλαζει αυτο το λαδι,
μοναχος, ολομοναχος

—συνεχίζεται

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Προσευχη.

2. Απο μια πολυπλοκη ιεροτελεστια, για τη βροχη. Οι γυναικες φερνουν με πομπη την «Ουμι αλ - ρετζτ» (Μη-τερα της Βροχης), ενα μπαστούνι, που στην κορυφη του δρισκεται ενα γυναι-κειο ρουχο. Αυτη που βασταει αυτο το ομοιωμα, περναι απο σκηνη σε σκη-νη, τραγουδωντας το α. Την ακολου-θουν μια ομαδα κοπελλες, που τραγου-δουν τα β και τα γ καθως μαζευουν τις προσφορες σταριου κι αλλων τροφων. Το δ το τραγουδαι η παρθενια που βα-σταει το ομοιωμα, θρηνωντας την κα-μηλα της που πεθαινει απο τη διψα. Το ε ειναι τραγουδι λυτρωσης, που ι-σως δειχνει πως εφτασε η βροχη. Το στ απευθυνεται στο λυκο, που δεν τον σταματαει κανενας ανεμος κι εχει δει τις παλιες κατοικιες (επαυλεις) του Αμπου Ζετζντ και της αγαπημενης του Αντζα, που ειναι ηρωες λαϊκων αφηγησεων των Βεδ.

3. Απο αφηγηση μυθικη. Το τραγου-δουν τα παιδια του κουαγκκα, οταν της δωσανε δηλητηριο, και παρακα-λουν, τουλαχιστο να πει προτου πε-θανει.

πλησιασε με

κι ελα σε μενα ολο λαχταρα,
καθως αυτο το λαδι σταζει προς τα
πανω.

59

Ο πατερας, ενας νεος ψηλος,
μι αναστημα μεγαλο σαν το δεντρο,
κοιτεται κει και δε μιλαει πια.

Αντρας κανεις τη χηρα δε φροντιζει.
Μοναχα μια φορα υπαρχουν των αν-
θρωπων τα παιδια.

Ποτε δε χαμογελασε στη χηρα ο πα-
τερας.

Τωρα που αυτος επεθανε, ποιονε μπο-
ρω να παρω ;

Μοναχα αυτον κοιτουσαν.

Σε τοπον ποιον θα παω τωρα ;

4. Το τραγουδησε ενας Β. που του ε-
κλεψε ενα σκυλι τον ταμπακο του.

5. Απο αφηγηση για λιονταροκυνη-
γους.

6. Μια γυναικα, που θελει να δειξει
πως δε μπορει να φυγει απο το σπιτι
της.

7. Τραγουδι χορου, για το φεγγαρι
που πιστευουν πως στελνει τη βροχη.

8. Για τον αστερισμο του Κανοπους,
που την ανατολη του την συσχετιζαν
με την εμφανιση των σκουληκιων των
τερμιτων, του «ρυζιου των Β.».

10. Για καποιον πεθαμενο βροχοποιο,
που τον καταλαβαιναν οι φιλοι απο
μακρια, απο την αλυσιδα του η απω-
λεια της τον κανει να νιωθει χαμενος,
γιατι η αλυσιδα ηταν κατι μαγικο.

11. Τραγουδι κυνηγου, που, σε αμεση
επαφη, ζηταει απ το φεγγαρι κυνηγι.

12. Οπως παραπανω το λεει την
αυγη.

13. Για το λυγγα και τη γατα, που
μολο που δεν ειναι γρηγορη σαν τον
λυγγα, του ξεφευγει με πονηρια. Μι-
λαει η γατα.

14. Απο μυθικη αφηγηση, για ενα η-
ρωα τους, που πεθανε με διαιο θανα-
το.

15. Ο σκοπος του κυνηγου ειναι να

σκοτώνει την αντιλοπη, αλλά λείπει το αντιθετό απ' αυτό που σκεφτείται: είναι όμως ειλικρινής στη στάση του για το ζώο.

16. Από μια ιστορία, για μια γρία που την αφήσε η οικογένειά της όταν άλλαξε κατοικία, επειδή η γρία δε μπορούσε να περπατήσει. Μια υαίνα αρπάξε τη γρία, αλλά ενώ ετοιμαζόταν να την σκοτώσει χτυπώντας την σ' ένα μυτερό βράχο, η γρία της ξεφυγε και την σκοτώσε κιόλας. Τις γρίες τις λένε συχνά υαίνες. Το τραγούδι έχει και κάτι σαν διδάγμα, για την εγκαταλείψη της γρίας, που τα καταφερε να νικήσει το εμπόδιο — ενώ δε μπορούσε να υποστεί το ταξίδι.

17. 'Από αφήγηση για το πουλί κδάι-κδάι, που ήταν κάποτε άνθρωπος κι έβαλε μερικά παιδιά σε μια φωλιά. Τα παιδιά λένε το τραγούδι. Μετά, έπιασαν το πουλί και τοψήσαν. Συχνά στις ιστορίες τους οι Αφρικανοί έχουν τραγούδια.

18. Από αφήγηση για τη σαυρά, που δε νοιάζεται μην την φανε οι άνθρωποι ή τα θηρία. Την τρώνε όμως (τελευταίος στίχος), και το τραγούδι δίνει το διδάγμα του.

19. Πάλι αφήγηση: Ένας κανθαρός σκοτώσε τα μακριμουρικά ποντίκια, κι ο ραβδωτός ποντικός έρχεται για εκδίκηση. Γίνεται μονομαχία ανάμεσα στους δυο: πέτανε λογιά και βλήματα με σφεντονα. Στο τέλος ο κανθαρός σκοτώνει τον ποντικό. Το τραγούδι δείχνει τον τρόπο των αντιπαλών γενικά: ο ποντικός ξαναλέει ειρωνικά τα λογιά του κανθαρού (που μιλάει πρώτος). Όπως γενικά οι μύθοι, κι αυτός κι οι παραπάνω δίνουν αποκρυστάλλωμένη σοφία.

20. Στους νεκρούς, που πιστεύουν πως ίππευουν στη βροχή: τους ζητούν βοήθεια. Αν μαλιστα, μετά απ' αυτό, δεν έρθει βροχή, παραξενεύονται, που οι φίλοι και βοηθοί τους νεκροί δεν τους έδωσαν τη βροχή.

21. Έδώ απευθύνονται στην ίδια τη βροχή σαν σε ζώο που δεν ξέρει να συμπεριφερθεί.

22. Από πολυπλοκές μυητικές ιεροτελεστίες, για τη μυηση των εφήβων. Σπανίο ντοκουμέντο, και αυθεντικό.

23. Καθημερινή προσευχή.

24—26. Επίκλησεις.

27. Για ειρήνη και ομόνοια. Η νεροκολοκυθα να ταιριάζει με τη χυτρά, να ζουν ειρηνικά ο άντρας με τη γυναίκα.

28. Για βοήθεια σε μαγική πράξη. Πιστεύουν πως το σαλίο (: ψυχή) έχει μαγική δύναμη.

29. Εξίλαστηρία προσευχή για τη συγκομιδή.

30. 'Επικηδείο τραγούδι.

33. Σ' έ καιρο ξηρασίας.

35. Από ιεροτελεστία καθαρμού της γέννησης διδυμών, την «γκαγιο ταν-κο»: Μια γρία, μ' ένα κλαδί κεχριάς που το χέι φτυσει, βούταει σε μια σούπα από αλεύρι και μουντζουρώνει το στήθος των αντρών, ενώ οι άλλες γυναίκες την ακολουθούν. Αυτή τραγουδάει το τραγούδι.

36. Προσευχή για τις αποδημίες. Την λέει ένας ιερέας της Γής, όταν η φυλή καταλαμβάνει μια παρθένα περιοχή για κατοικία. Οι μετακινήσεις, από λιμό ή πλημμύρες.

37. Από μια σειρά ιεροτελεστιών, που συνοδεύαν τη σπορά, τη συγκομιδή και τη χρησιμοποίηση ενός λαχανοφύτου, που απ' τα φύλλα του βγαίνει η τεφροζίνη, που χρησιμοποιείται στα παραλία της Γουίνεας, στο Καμερούν και στο Κογκό για το φάρμακο: Τα ψάρια παραλύνουν και βγαίνουν στην επιφάνεια. Πριν ο ψάρας Α. να χρησιμοποιήσει το φάρμακο του, μπαίνει στο ποτάμι σε μέρος που συχνάζουν ιπποπόταμοι και κροκοδείλοι, και λέει την προσευχή, προσφέροντας στο ποτάμι ένα κοτόπουλο.

38. Προσευχή από την ιεροτελεστία του νεού έτους, με το φεγγάρι Γενάρη-Φλεβάρη. Την λέει ο μπα-γούαν-τούα, ο Πατριάρχης, αφού ευλογήσει τα νεογεννητά συμφώνα με ιεροτελεστικές τελετές.

39. Για το γυρισμό των πολεμιστών.

40. Στο νέο φεγγάρι.

41. Προσευχες για ενταφιασμο. Στην ιεροτελεστια της ταφης, το πτωμα τυλιγεται με σεντονι κι αφηνεται κατω απ το δεντρο γκουα που ριχνει λιγη σκια στην εισοδο των κατοικιων. Αυτος που τελετουργει, σχεδον παντα μαγος, παιρνει για λογαριασμο του νεκρου προσφορες. Το α το φωναζει στην αρχη ο κηρυκας. Το β τελειωνει το πρωτο μερος. Το γ, ενω ο μαγος ριχνει στο νεκρο, μεσα στον ταφο, νερο απο νεροκολοκυθα. Το δ το λενε χτυπωντας τα χερια τους οι γυναικες, ενω το χωμα πεφτει πανω στο νεκρο.

42. Για τη σφαγη, η για οτιδηποτε αλλο κακο. του ιερου ζωου ν'τανα. Ο ενοχος λεει σ ενα γερο το αμαρτημα του· αυτος παιρνει μια χουφτα αχερα, τη παει στα δυο και βαζει στη μεση ενα μικρο μπουκετο λουλουδια. Ενω ο ενοχος ειναι γονατιστος, κανει τρεις κυκλους στο κεφαλι του με τ αχερα και τα λουλουδια, και λεει το α. Το β ειναι η εξομολογηση του ενοχου. Το ντεζε ειναι αλευρι διαλυμενο σε νερο· σκοτωσα: ονομαζει το ζωο ν'τανα που σκοτωσε.

43. Απ την ιεροτελεστια «κου-μπι-γιεκετα», εξιλαστηρια και θεραπευτικη για τα νιογεννητα και τις λεχωνες. Οι δυο πρωτες λεξεις, οροι λειτουργικοι, που σημαινουν: «μαλακα», «σιγα-σιγα». Οι δυο τοποι που αναferονται ανηκουν σε πολυ μακρινες φυλες: στην ακρη του κοσμου.

44. Για την ιεροτελεστια της ταφης. Το λεει ο νεωτερος αδερφος του νε-

κρου, ενω κραταει ενα κλαδι που μενει στο χερι του νεκρου που δεν τον εχει ακομη σκεπασει ολοκληρον.

45. Για το φταρνισμα. Οι δυο πρωτες λεξεις, λειτουργικες, για επικληση των θεων. Μια αντιλοπη ναβρω: νεκρη στ αγριοχορτα. Εναν ελεφαντα: να συναντησω ενα ωραιο κοριτσι και να το κατακτησω.

47. Το τραγουδι συνοδευει την ιεροτελεστια του καθαριου, που γινεται παντα πριν απ την προσφορα της θυσιας.

48. Σ ενα θεμα κακοτυχιας στο κοψιμο βελων, συνδυαζονται αλλα δυσαρεστα θεματα.

49. Στο τοξο του.

52. Τραγουδι που λεει ο κυνηγος με αρπα, πριν να παει για κυνηγι στρουθοκαμηλου. Συμπαθητικη μαγεια.

53. Το λεει ο επικεφαλής μιας κυνηγετικης ομαδας.

54. Τραγουδι αποχαιρετισμου στη γυναικα. Ο τραγουδιστης σκεφτεται την ερημια που παει, τις γυναικες της οικογενειας του που τον αφησαν, και μετα αυτην που, αφου ειναι αστολιστη, του δειχνει πως τον ακολουθει.

55. Οι Ντ, εχουν εναν «αφεντη-της τροφης», που δουλεια του ειναι να τους εξασφαλιζει την τροφη οπου κι οταν πρεπει.

57. Για πεθαμενο κοριτσι.

58. Ερωτικο ξορκι, σε ιεροτελεστια οπου χυγουν λαδι.

59. Για τον πεθαμενο της αντρα.